

Cyperus congestus handhaaft zich vooralsnog in Markelo

René de Wilde

Op 20 september 2015 vond ik aan de Groenlandsdijk (228,471-473,609) oostzijde, ter plekke van de inrit van een maïsakker, links van de eikensingel die haaks op de weg oostwaarts loopt, enige aparte planten cypergras. Het waren 3 à 4 flinke pollens, ongeveer 50 cm hoog, met overbuigende halmen. Wat opviel bij de planten waren de zeer dicht samengesteld bloeiwijzen en de zeer scherp driekantige stengels. Op internet vond ik de bijpassende soort *Cyperus congestus*.

Ik heb destijds een plant meegenomen en die onder de scanner gelegd en de afbeelding daarvan doorgegeven aan FW Twente (Pieter Stolwijk). Pieter is vervolgens gaan kijken om de planten ter plekke waar te nemen, maar alles was verdwenen vanwege de misoogst. Materiaal heb ik destijds niet bewaard; derhalve kon ik niets opsturen naar Naturalis in Leiden (waar wel belangstelling voor was destijds). Mijn waarneming van toen vormt momenteel nog altijd een van de slechts 4 à 5 landelijk bekende waarnemingen¹.

Figuur 1 *Cyperus congestus*, Markelo 2015

¹ De [Verspreidingsatlas](#) (NDFF) meldt 5 kilometerhokken in Nederland, waarvan een uit de periode 1939-1941, waar de soort zich drie jaar achtereenvolgens wist te handhaven.

Recent is echter een verandering van gebruik gaande op de groeiplek, omdat de boven genoemde eikensingel bijna geheel is gerooid en de aanliggende maïsakker ook bijna geheel is ontdaan van de zwarte teeltlaag teneinde grotendeels te worden afgegraven voor de zandwinning. Echter de hoek waar de planten stonden is inmiddels afgerasterd met een hoog hek en de maïsakker van destijds is ook niet meer vrij toegankelijk. Recent werd het terrein echter nog wel opengesteld voor de jaarlijkse Off the Road motorrit. De groeiplek zal niet worden benut voor zandwinning omdat die te dicht bij de openbare weg ligt.

Dat de groeiplek nog steeds actueel is, ondervond ik 1 december 2019 omdat ik het terrein betrad bij zeer dichte mist, om wat stenen te bekijken die bij de ontgrondingswerkzaamheden aan de oppervlakte treden. Op de terugweg naar de auto stuitte ik op meerdere planten *Cyperus congestus* die her en der iets verder het perceel in op het verlaten bouwland groeiden (228,625-473,312) dan destijds in 2015. In totaal telde ik 6 pollen, die groeiden in een ruderaal vegetatie met o.a. Europese hanenpoot (*Echinochloa crus-galli*) en Korrelganzenvoet (*Chenopodium polyspermum*).

Omdat de status van de groeiplek is gewijzigd, verwacht ik dat deze in de eerste instantie behouden zal blijven. In de vier jaar tijd die tussen mijn bezoeken aan de groeiplek ligt heeft de soort zich wat uitgebreid in de ruimte. Echter de dynamiek van het jaarlijkse ploegen is verdwenen, in welk systeem de plant zich blijkbaar moeiteloos wist te handhaven. In hoe verre successie en verruiging de soort parten gaat spelen is afwachten.